

# Niet Grijs! II

## Vernieuwd handboek voor architectuur en beleid

Badeloch Noldus

Ruim twee jaar na het verschijnen van *Niet Grijs! Handboek voor gemeentelijk architectuurbeleid*, zal deze zomer een tweede, geheel herziene editie het daglicht zien. In de tussenliggende periode hebben zich belangrijke ontwikkelingen voorgedaan. Het lokale architectuurbeleid is verder gegroeid en krijgt, gezien het aantal gemeentelijke architectuurnota's en plannen, vaste voet aan de grond. Daarnaast is, zoals in de tweede architectuurnota *De architectuur van de ruimte* uit 1996 al werd opgemerkt, de aandacht voor het professionele opdrachtgeverschap in de marktsector geïntensiveerd. Daarop volgend heeft Architectuur Lokaal het informeren en documenteren ten behoeve van zowel het gemeentelijk als het particulier opdrachtgeverschap tot haar takenpakket gekregen. *Niet Grijs! II* is dan ook voor beide groepen opdrachtgevers bedoeld. Het handboek is thematisch geordend. Het zwaartepunt van de tweede editie van *Niet Grijs!* ligt bij het thema 'specifieke' opgaven. De vele innovatieve voorbeelden geven aan dat steeds meer gemeenten in Nederland een actief architectuurbeleid voeren en de resultaten die zij boekten dienen als inspiratiebron voor andere opdrachtgevers.

Om een beeld te geven van het karakter van het handboek is hiernaast een overzicht van de opgenomen trefwoorden afgedrukt. Het handboek geeft bij elk trefwoord de volgende elementen:

- *inleiding*: een inleiding waarin wordt aangegeven wat de belangrijkste aandachtspunten zijn bij het trefwoord.
  - *standpunten*: paragrafen waarin zoveel mogelijk de verschillende discussiethema's en standpunten worden weergegeven.
  - *voorbeelden*: in de meeste gevallen zijn diverse voorbeelden ter illustratie opgenomen.
  - *organisaties*: een overzicht van organisaties die voor het betreffende onderwerp relevant zijn.
  - *publicaties*: een overzicht van relevante publicaties, waarbij vooral gestreefd is naar actualiteit en veelzijdigheid. In sommige gevallen zijn overzichtswerken of standaardwerken opgenomen. De publicaties zijn zoveel mogelijk voorzien van een besteladres.
- In aansluiting op de trefwoorden zijn achterin het handboek enkele praktische registers en adressenlijsten opgenomen:
- *excursiebureaus*: een lijst van bureaus die excursies en rondleidingen verzorgen op het gebied van architectuur en stedenbouw.
  - *lokale architectuurcentra*: adressen en contactpersonen van alle lokale architectuurcentra in Nederland.
  - *europese architectuurcentra*: adressen van diverse architectuurcentra in Europa.
  - *fondsen*: adressen en doeleinden van fondsen waartoe opdrachtgevers zich kunnen wenden voor financiële steun.
  - *organisatieregister*: alle organisaties die door het handboek heen genoemd worden op alfabetische volgorde.
  - *trefwoordenregister*.
  - *tijdschriften*: lijst van relevante tijdschriften en hun redactieadressen.
  - *internet*: interessante World Wide Web adressen met een korte inhoudsbeschrijving.

De trefwoorden die zijn opgenomen in het handboek zijn geselecteerd op basis van de informatievragen die aan Architectuur Lokaal worden gesteld door gemeenten en particulieren. Soms gaat het om concrete instrumenten, soms betreft het nieuwe thema's of aangrijpingspunten voor het gemeentelijk architectuurbeleid. Wat voor het eigen architectuurbeleid zal worden gebruikt is sterk afhankelijk van de lokale situatie. De een zal zich willen informeren over het beeldkwaliteitplan, de ander oriënteert zich op inrichting van bedrijventerreinen en de volgende wil meer weten over de ruimtelijke inpassing van windturbines. Sommigen zullen veertig trefwoorden kunnen gebruiken, anderen maar vier. Met het handboek is daarom alles toegestaan. Er mag in worden geschreven, getekend, geplakt en geknipt. Door de handige ringband kunnen er bladen worden uitgelicht om ze te kopiëren en kunnen er knipsels en aantekeningen aan toe worden gevoegd. Alles mag, behalve het in de kast laten staan.

### Trefwoorden Niet grijs! II handboek voor architectuur en beleid

#### beleid

gemeentelijk architectuurbeleid  
grondbeleid  
milieubeleid  
monumentenbeleid  
openbare ruimte  
provinciaal architectuurbeleid  
regionaal architectuurbeleid  
rijksarchitectuurbeleid  
ruimtelijk beleid  
vormgevingsbeleid  
welstandsbeleid

#### opdrachtgevers en opdrachtgeverschap

opdracht (opgave, randvoorwaarden en programma van eisen)  
opdrachtgevers (gemeenten/  
provincies/ontwikkelaars/incidentele/  
particulieren/woningcorporaties)  
plan- en bouwproces  
publiek/private samenwerking

#### ontwerpdisciplines

architectuur  
beeldende kunst  
omgevings-design/urban-design  
stedenbouw  
tuin-, park- en landschapsarchitectuur

#### selectie van ontwerpers /

architectenkeuze  
documentatiebronnen  
Europese Richtlijn Diensten  
selectiecriteria  
selectieprocedures

#### beleidsinstrumenten

architectuurnota  
beeldkwaliteitplan  
beheer  
bestemmingsplan  
commissie stedelijke kwaliteit  
cultuurhistorische verkenning  
kap- en sloopvergunning  
ontwerpwedstrijden  
openbare ruimte-plan  
prijzen  
stads- of dorpsonderzoek  
stadsontwerper  
stedenbouwkundig plan  
structuurplan  
voorlichting en architectuureducatie

#### specifieke opgaven

badplaatsen  
boerderijen en erven  
bruggen  
buitengebied  
centrumgebieden  
daken  
dijken  
gemeentehuizen  
groen  
infrastructuur  
jonge bouwkunst  
kinderdagverblijven en peuterspeelzalen  
landgoederen en buitenplaatsen  
ouderenhuisvesting  
parkeergarages  
pleinen  
reclame  
recreatiegebieden  
rivier-oevers  
schoolgebouwen  
speelplaatsen  
sportaccommodaties  
stationsgebieden  
straatmeubilair  
uitbreidingswijken  
vrije sector  
vroeg na-oorlogse wijken  
werklocaties  
windturbines  
winkelgebieden



#### Informatie

*Niet Grijs! II Handboek voor architectuur en beleid* verschijnt najaar 1997.

Architectuur Lokaal  
Museumpark 25  
3015 CB Rotterdam  
tel. 010-4369000  
fax 010-4362234